

ДРАМСКА БАШТИНА

Милун Т. Ибровац

БОЖЈИ СУД НА МЕНДИНОМ БРДУ

МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ

Ку
на
Ср

МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ

Библиотека
ДРАМСКА БАШТИНА

До сада објављено:

Књига 1

Јоаким Вујић
ШНАЈДЕРСКИ КАЛФА
(1960)

Књига 2

Бранислав Б. Нушић
ИЗА БОЖЈИХ ЛЕБА
(1964)

Књига 3

Бранислав Б. Нушић
NE DÉSESPÉREZ JAMAIS!
НЕ ОЧАЈАВАЈТЕ НИКАД!
(1989)

Књига 4

Бранислав Б. Нушић
ПРЕДГОВОР
(1992)

Милун Т. Ибровац

БОЖЈИ СУД НА МЕНДИНОМ БРДУ

шала у три чина, по народном причању

МИЛУН Т. ИБРОВАЦ

„Божји суд на Мендином брду“ (2. „Мика практикант“)

Премијера: 8. јуна 1896.

Репризе: 10. јуна 1896 (2. „Мика практикант“) и 14. октобра 1896 (2. „Он није љубоморан“)

МИЛУН ИБРОВАЦ
Јасиковица, 1852 — Јасиковица, 1917)

ЛИЦА :

МИЛИЈА, сеоски домаћин

ПЕРКА, његова жена

ПАУН, комшија

ГЛЕДНА, његова жена

РАДОЈЕ, млад, ислужен војник

Догађа се у ма ком селу округа ужичког.

Између другог и трећег чина треба да прође 28 дана.

Од трећег чина до промене у истом чину 11 дана.

ЧИН ПРВИ

(Обична сеоска соба, уза зид прислоњена совра, до ње обешена дуга птушка, а скоро на средини собе претурена мала треножна столица, крај врата стоји мали бардак ракијски. Соба је у нереду.)

I

МИЛИЈА

(Долази с поља, кад дође на сред собе, разгледа по њој.)

Е, гле моје Перке, како је вредна! Е баш вреди царева града, како је поранила па кућу помела и уредила. — Е брате ђаво би знао, што јој је! Од неког времена, постала је толико немарна, да јој је кућа девета на свирали! Баш не знам шта јој је, као да су јој вране мозак попиле, или је оно мало памети женске сагубила!

II

ПРЕБАШЊИ, ПЕРКА

(Прелази преко собе, чушава, и као да нешто тражи, и Милију као да не види)

МИЛИЈА

Ама, што ти, вере ти, Перка, ниси ову кућу до сада помела? Од кад сам ја устао, толику стоку намирио, а ти још ниси ништа руком прихватила! Како то?

ПЕРКА

Тешто, Бога ти, ако кућу нисам почистила, ја ћу је почистити, то чека мене, а не тебе! Још није доцкан! Но ти само тако имаш вољу па вичеш! Па ајд вичи, вала...

(оде од куд је и дошла, на десна врата)

МИЛИЈА

(Сам, замишљен)

Ене, сад! Е, не могу да знам, шта ово може бити!... Има више од осам година, како смо се састали, и све до пре месец и по дана беше, брате, жена жестока, а сад, сад не ваља ни пребијене паре! Сва је нешто као збуњена, као невесела, па што и уради, и то уради као од беде!... Од скора, среће ми, поче да ми пребацује што деце немамо, као да ја не бих волео и сам! Газда сам и домаћин, свега доста — био бих вала срећан ка цар, да порода од срца имамо! — Али... море Милија, ово није без ништа: аја!... Овде има неки ћаво, само ми ваља сазнаги га! Упамет се Милија... Оно, истина, брат Милија, старији си од ње бар за петнаестак година, ама шта то чини, здрав сам, добар сам... Оно, ја сам опазио, до душе, да често погледа на кућу компије Радоја... па, ко зна шта она у глави носи!...

СЕОСКИ БИРОВ

(Из даљине, да му се једва чује глас)

Чујете ли еј... сваки домаћин да дође код суднице на скупштину, има да се закаже нека заповест среског... Чујете ли еј... одмах сваки домаћин да дође код суднице, ко не дође биће кажњен.

МИЛИЈА

(За то, време, кад је чуо бирова, отворио је врата и слуша)

Шта ли сад опет зову к судници? Мора да је због избора кметова, одборника јали посланика, јал' ће бити какав црни прирез...

(Исправи столицу, седне и завирује око обуће)

III

ПРЕБАШЊИ, ПЕРКА

ПЕРКА

Чул'де биров нешто вика? Чини ми се да идете судници.

МИЛИЈА

Чух, вала. Баво би их знао што нас крпају сваки час! Баш нам не даду живети, него непрестано по нешто налазе: ајде на кулук, те да бирамо кметове, те одборнике, или да пресретамо владике и патрике, па кад погледаш, а ми смо више тамо него код куће! А ја!

ПЕРКА

Мени се, учини да биров рече: „Ко не дође, биће кажњен“! Немој дер ти да не одец, те да те после глобе! Старији се мора слушати знаш!

МИЛИЈА

Та он то тако увек каже, па тако и остане! (Устаје и везује запекљаче под грлом) А као што ти мене опомињеш, ваљда знаш, да сам ја увек следовао позиву!

ПЕРКА

Ама, бојим се, знаш, глобе, те ти за то рекох. А зар ти је противно?

МИЛИЈА

Ама није ми противно, но ко велим... (врти главом) Хмм... хм... хм... (притегне тканицу)... Е баш ми чудно!

ПЕРКА

Зар се већ спремаш?

МИЛИЈА

Па шта ћу, боље да одем док је раније, те да видим шта зову, па ћу се одмах вратити, а ти, мало после, напој оне волове и подај им још сена, нек буду сити, да бар после не дангубим! (Вата се за врата)

ПЕРКА

А јеси ли шта окусио?

МИЛИЈА

А што?

ПЕРКА

Па како што? Јух! Куку мени!

Знаш да те може која тица преварити! Радоје ми јуче каза, да је јуче чуо кукавицу и да га је преварила!

МИЛИЈА

А вара га кукавица, е чекај брајале, чекај! Мани се ти ћорава посла, не бојим се ја тица ни њиове преваре! Нек мене година не превари и ти погледај боље на кућу, а за друго лако ћемо!

(Полази)

ПЕРКА

Па пијни бар мало ракије, ето бардачета, и не би се кајао да узмеш и залог хлеба, ако низашта друго, а оно да ти не дува ветар у празна уста!

МИЛИЈА

(Сагне се, узме бардаче, мућка га крај уха)

Бог зна да ли има овде ракије! (нагне га) Нешто врло мало. (остави га) Ето сам ти испунио вољу, па гледај да и ти мени будеш тако послушна! (Оде)

ПЕРКА

Оде! Хвала Богу!... Боже мој да л' ће и мој Радоје ићи на скупштину? Он, какав је, Бог зна оће ли се сетити да узме шта у уста, те ће га опет нека птица преварити. Кад је чуо кукавицу, онда је за њом дошао и пупавац, јер је он кукавичин коњ!

(Устрепљује по кући) Што га је кукавица преварила, то још није зло, али ако га пупавац превари, онда је рђаво, јер би му душа целе године смрдела! А грлица ако га превари, биће несрећан у сваком погледу целе године!

РАДОЈЕ

(Пева с поља)

Ој девојко душо моја
Где но синоћ с тобом стоја,
Остаде ми сабља моја,
Сабља моја и марама
итд... итд...

ПЕРКА

Јух, јух! Ето то је он! То је он!...

РАДОЈЕ

(с поља)

О Милија, Милија! Ој!

ПЕРКА

(Полазећи вратима)

Благо си га мени, ево мога Радоја, баш као да сам поручила по њега!... Ко виче?

РАДОЈЕ

Ја вичем. Јел ту Милија?

ПЕРКА

Он није.

РАДОЈЕ

А где је?

ПЕРКА

Оде мало час судници. А шта ти треба?

РАДОЈЕ

Треба ми да га нешто упитам.

ПЕРКА

Па оди овамо, оди, ти као да не смеш да дођеш код мене?

РАДОЈЕ

Смем вала, што да не смем.

IV

ПРЕБАШЊИ. РАДОЈЕ (млад, дежмекаст момак,
од својих 25 година)

РАДОЈЕ

Добро јутро, Перка!

ПЕРКА

Добро ти Бог дао, Радоје!

РАДОЈЕ

Како си, шта радиш?

ПЕРКА

Здраво сам, Богу хвала! А ти, јеси ли здрав?

РАДОЈЕ

Па да рекнем, добро сам.

ПЕРКА

Е баш добро да си дош'о, седи мало. (даје му
малу столицу)

РАДОЈЕ

Хвала Перка, немам кад да седим, но дођох до
Милије, да га нешто запитам.

ПЕРКА

Па седи мало, среће ради, да ми кокоши боље
леже.

РАДОЈЕ

Ајде де, да мало седнем кад се ваља, али се не
могу бавити.

ПЕРКА

А што ти је требао Милија?

РАДОЈЕ

А да штах да га молим да ми да волове да мало
орем.

ПЕРКА

Е, Бога ми, то нећеш данас добити. Волови му
требају, оће и он данас да оре.

РАДОЈЕ

Ето, какве сам ти ја среће, Перка!

ПЕРКА

(Наметљиво)

Па што ти вали, теби је, ваљда, криво што Милију ниси застао — ал' ту сам ја!

РАДОЈЕ

Па не мислим да сам эле среће што Милију нисам затекао, већ што волова немам, а ти знаш да је сељак без волова као без руку!

ПЕРКА

(ласкаво)

Не брини се ти Радоје! Ето си млад, леп, здрав, све ћеш добити!

РАДОЈЕ

Е, моја Перка сиромачовек, готов ћаво! Шта му вреди што сам млад и здрав, кад сам сиромач! (устаје)

ПЕРКА

Та куда идеш? Седи, немој се толико бринүти. Ти не знаш, а теби можда срећа ради.

РАДОЈЕ

Дај Боже да је тако, ама ми се не чини! Моја срећа канда спава негде под ћупријом.

ПЕРКА

(Као испитүјући га)

Е мој брајко, чекај само док се ожениш и домаћицу добијеш, па ћеш видети, бићеш први у селу.

РАДОЈЕ

Може дат Бог! Ах, мрка капа, зла прилика.

ПЕРКА

Ја не мислим на злу прилику, него на добру. Нека само да Бог, да се испүни оно што ја мислим, па не бој се. Све ћеш имати, као срећна браћа.

РАДОЈЕ

Да мене како добро чека, моја Перка, не би ме преварила кукавица и грлица! Нешто ми се зло слүти! Морам се чувати!

ПЕРКА
(Узбуђено)

Шта, злопатниче, зар те је и грлица преварила!?

РАДОЈЕ

Преварила, Бог ме и то баш јутрос!

ПЕРКА

А где?

РАДОЈЕ

Јутрос рано био сам у врелу и тамо сам је чуо!
Некако све ме те проклете тице варају!

ПЕРКА

(за се)

Еј кукү мени! Па како то заборавиш, па да из-
јутро узмеш што у уста, но тако идеш?

РАДОЈЕ

Море, зар је мени једна брига за врагом? Често
пуга не знам куд идем, а где ли још и то да памтим!
— Па најзад ја у то и не верујем! Хм! Чудна гласа,
тица! Знам док сам у војсци био да тамо нико о
томе бригу не води, а ако би ко и почео о томе да
разговара, сматрају га за гејачину!

ПЕРКА

Оно, истина, има пуно људи, који у то не верују,
али би ја волела, да се то није десило.

РАДОЈЕ

Ти мене Перка много заговори, па се забавих, што
би—би, па како да Бог! Тице нека певају за свој ра-
чун, а ми да смо здраво! Збогом! (Пружа руку)

ПЕРКА

(Приваћа руку, потајно уздише)

Збогом пошао, Радоје, па гледај, те се скоро опет
намини, имам нешто важно да ти кажем.

РАДОЈЕ

Кад доспем од посла, доћи ћу. (Оду обоје на спо-
редна десна врата)

V

МИЛИЈА

(Средином, уморан)

Е па да човек не пукне од муке! Ја се још нисам одмакао од куће а моја Перка похитала да се нађе са Радојем! Али нека, нека, платиће ми они за то! Само док ми се једном смркне пред очима, па јој се неће ни траг знати, а где ли шта друго! Само тако, тако... Сад већ видим куд јој памет! Како се слатко разговара са оним коцкаром, као да јој је брат.

VI

ПРЕБАШЊИ, ПЕРКА

ПЕРКА (с врата, зачуђено)

Бога ти човече кад брже дође? Мени се чини сад си и отишао?

МИЛИЈА

(Гледа у земљу)

Па иш'о сам брзо, а тамо се нисам ни мајао, те тако брзо и додох.

ПЕРКА

А иде ли до суднице?

МИЛИЈА

Био сам до кмета а даље нисам ишао.

ПЕРКА

Па причај, шта су ве звали?

МИЛИЈА

Кмет ми рече, да смо звати да се свима закаже, да припазе на стоку, и да је више не пуштају по ливадама и њивама које су стрмином засејане, јер су пшенице већ доста одрасле, па да се не загризају и не газе, а тако и ливаде.

ПЕРКА

Хм, па зар ништа више?

МИЛИЈА

(Погледа у Перку)

Ти би ваљда волела да су нас где кренули, а?

ПЕРКА

Откуд би то волела, Бог с тобом, шта ти је?!

Но видим да си нешто кисео, мора да те је ко наљутио?

МИЛИЈА

(Као мисли се)

А да, наљути ме онај несретни Смиљко!

ПЕРКА

А шта сте имали међу вама? Ти се са њим ниси до сада свађао.

МИЛИЈА

Нисмо се свађали, само смо се нешто препирали.

ПЕРКА

Ваљда око ових проклетих партија?

МИЛИЈА

Јок вала, није око партија. Што ћу се ја са њиме о томе препирати, кад смо ми у једној партији, него...

ПЕРКА

Па о чем сте се другом препирали?

МИЛИЈА

(Забринута)

Мрзи ме и да ти кажем, јер...

ПЕРКА

Што да те мрзи, није ваљда тако страшно?

МИЛИЈА

Па да видиш, Перка, није обична ствар. Ако буде истина, биће и коца страшно!

ПЕРКА

Па шта је, Бога ти, казуј ваздан.

МИЛИЈА

Море, мани се ћорава посла, Бога ти, но ајде спреми ми што за јело, па да идем на рад, а доцније, казаћу ти све.

ПЕРКА

Нећеш Бога ми ништа добити док ми то не кажеш. Ти све тако имаш обичај да нешто почнеш да ми кажеш, па оставиш, ал' овог пута нећеш!

МИЛИЈА

Е, ти сад мислиш, ту сад Бог те пита шта је, па си навалила...

ПЕРКА

Па шта је—да је, треба да ми кажеш, или бар да ниси ни помињао, па ништа није ни било!

МИЛИЈА

Ама, луда главо, што си толико накастила! Оно о чему смо се ја и Смиљко препирали, чудна је ствар, али се нас и наше куће ништа не тиче, не бој се...

ПЕРКА

Па лепо, ако се нас и не тиче, теби опет ништа не смета, да ми кажеш.

МИЛИЈА

(Устаје са столице озбиљно)

Па, ајде да ти кажем, кад си толико навалила. Еле, слушај.

ПЕРКА

Слушам, слушам, казуј брже!

МИЛИЈА (насмешено)

Поред онога што нам је кмет казао за стоку, рече, да ће данас бити још нешто необично, и то овде у нашој близини. Ја сам тврдио да то не може бити, и да је то неки бојасија измислио, а Смиљко је тврдио да то може бити, па смо се око тога целим путем препирали. Ето сад знаш у чему је ствар.

ПЕРКА

Ала си ми и казао! Алал ти вера!

МИЛИЈА

Како?

ПЕРКА

Па тако! Оно што је главно, ти прећута, не каза, шта ће бити, то необично.

МИЛИЈА

— Па да! (љутито) ти би сад била рада да се ваздан разговарамо, а орање нека стоји! Ти каква си, не верујем, кад би казао у чему је ствар, да би мислила ка и Смиљко!

ПЕРКА

Ама, нисам ја ћурка па да се бојиш, а да ли ћу ја мислити као Смиљко или као ти, то ћеш видети. (прилази Милији) Само те молим: Кажи! Немој ме више мучити. Други би човек жени својој казао, да се решио да убије кога, а ти жени нећеш да кажеш шта си од кмета чуо. Кажи, молим ти се!

МИЛИЈА

Оно, знам вала да жене воле све да знају, па тако и ти. И ти си жена! Нисам требао ни да ти помињем, о чему сам се са Смиљком препирао, па би била мирна Крајина, али овако, морам ти казати, мада се ово наше куће, ни тебе, ни мене не тиче. — Деде прво иди те дотерај волове, па ћу ти после казати.

ПЕРКА

Идем одмах, ама немој да ме превариш.

(Пође вратима на средину, отвори их, а оно се на дворишту виде волови, два-три, у разним позитурарама)

Ене, волова, дошли и сами. Е, сад ми кажи, молим те, па онда иди, јер би ја прецркла да не чујем.

МИЛИЈА

Знам, знам, ти каква си, не верујем да би се сетила и леба да једеш, а де ли што друго да урадиш, ако ти не би казао!

ПЕРКА

Јух, куку мени, говори једном!

МИЛИЈА

Мало пре ти казах, како ја мислим, да је ово, што ћу ти казати, измислио неки бојација, коме се преба није лепо обојила, па оће нас да обоји, па кад знам да је то, чисто ме мрзи да ти то и причам.

ПЕРКА

Па да то није ништа, зар би вама кмет о томе казивао. То није ништа срамотно, а и да је, мени можеш казати.

МИЛИЈА

Како срамогно, Бог те питао, није срамотно, али... (узме бардак)

ПЕРКА

Ама ја видим да ћеш да ме превариш! (Склопи руке) По Богу казуј што си залучео!

МИЛИЈА

(натегне бардак)

Е баш кад си толико навалила — слушај! Кмет нам каза да је од некуд сазнао, да ће данас у подне сићи *Божи' изасланик!*

ПЕРКА

(Брзо)

Бути Милија!... По Богу јел то истина?

МИЛИЈА

Ето видиш да то није обична ствар. Ти се већ уплашила, а?

ПЕРКА

Па нисам се уплашила, но чудо ми, шта ће божи изасланик на земљи!?

МИЛИЈА

Е, шта ће, мало би посла имао! Зар не видиш да је пола света пошло *Ћавољим* трагом... (мућне бардаком па га спусти)

ПЕРКА

Их... Испричај, молим те, како ти је кмет казао, и где вели да ће сићи?

МИЛИЈА

Богме, кмет рече, да ће сићи на *Мендино брдо*, у близину онога грма на коме је љуљашка. Знаш?

ПЕРКА

Па шта ће радити ту кад сиће, зна ли се и то?

МИЛИЈА

А да ко ће знати Божју вољу? Но веле да ће му главни посао бити да расправља брачне парнице, да раздваја и саставља.

ПЕРКА

По Богу и за Бога!

МИЛИЈА

Ја! Тако веле! Ова грдна распуштања и брачне парнице толико су се намножиле, да се сам Господ решио да гоме учини крај!

ПЕРКА

Добар је Бог, валимо њега! (меће руку на прса) Али не знам, да л' то може бити истина?

МИЛИЈА

Нек мисли ко како оће, ама ја вала у то, никако не верујем. А најпосле и нек буде истина, вала му ја и ти нећемо досабивати! Нама тога не треба!

ПЕРКА

(испрекидано)

Оно... истина, ово због нас није... морао чинити, али је опет добро ако се Господ, (погледа у небо) Валимо њега, смиловао да то учини, јер има доста људи и жена, које ће ту наћи утехе... Их, колико их само ја знадем.

МИЛИЈА

Тражио ко шта, не тражио, добио не добио, мени је вала сасвим све једно; ја му нећу досабивати, и знам у сигурно, да и ти нећеш — а ко има нужде, нека га, нека иде!

ПЕРКА

(замишљено)

Па јес, вала, тако је.

МИЛИЈА

Е, сад ти је, ваљда, стало срце на место! Имаћеш ваздан о томе да мислиш, је ли Перка?

ПЕРКА

(Перка врти главом као у чуду)

Јес, Бога ми! Е, чудна посла, Валимо те!

МИЛИЈА

Море остави се тога, што те се тиче, него дедер дај ми што за јело, па да идем да оно мало у Сеништу поорем, а ти остани те посприми по кући.

ПЕРКА

Ево сад. Спримићу ти одмах. (Оде)

МИЛИЈА (сам)

Тако, тако. Да се мало прихватим па да идем да гледам своја посла. Баш се позабавих, а давно сам требао већ да орем! Аратост ти и општина и све! Хм, хм... Бавоља посла... Буди Бог с нама, како ми се Перка изменила... Не ваља кад жена много мисли... Ајд, ајд...

ПЕРКА (се враћа и носи торбу са јелом)

Ево сам ти спремила леба и сланине, лука и мало паприке, биће ти доста... Но баш те молим да ми кажеш још нешто...

МИЛИЈА

А шта?

ПЕРКА

Па, како ли ће Божи' изасланик стићи да испита толики свет и то за један дан?

МИЛИЈА

А што то? Зар ти мислиш да ће их толико бити што ће потрчати њему? Море, нема овде никог! Сваки чува оно што има, и задовољава се судбином својом. — А ако буде навале, па баш да не може да сврши за један дан, моћи ће за два, три, четири дана, знаш да и воденица има реда, па ће га и овде бити. Ко први дође, тај ће бити и саслушан, па пошто искаже оно што оће, одмах ће чути и пресуду, а преко ове пресуде нема пелације... Море, све ће то брзо да иде! — Ето сад и то знаш! Но, бестрага са тим, гледај ти те засади ону леју лука бела, боље ће бити! — Збогом! (Оде на средину)

VII

ПЕРКА

(Сама, испрати га до врата, па се врати, дрекне)
Е, шта ми каза по Богу и за Бога! Да ли то може бити истина, ако ко Бога зна!? (Мисли се). Кад би знала, да ће што бити, баш би гледала да сама одем до тамо. Мендино брдо није тако далеко, а неће ме ништа коштати! Скеларине нема да се плаћа! — Да одем сестре, да и то чудо видим!... Ако је истина Божи изасланик гамо, вала рећи ћу му све што ми је на срцу, па шта буде. Ако што би — би, и ако не би, па ником ништа! — Аја шта ће ми човек кога никад ни волела нисам, а нисам за њега ни пошла од своје воље, већ по наређењу родитеља. — Па да имамо бар порода — и које како, а овако без деце, шта ми вреди! Сутра Милија да се истегне знам шта би са мном било! Истерали би ме одавде, ка сваку слушкињу! А да деце имамо... Никако друкче, него да ја идем. Нећу ја ни чекаати подне, но ћу кренути мало час, па ћу можда бити прва на реду и тако ћу час пре чути, шта ће ми преблагИ Бог казати! Их, када би могло бити онако како ја мислим! Ја големе среће! (Затвара врата с десна) Тако. Ово ћу по кући да поспремим, па одо онда, а лук нека стој лук, могу га и сутра засејати... Брже Перка, брже спремај ове ситнице, па трчи изасланику божјем, док нису оне друге дотрчале пре тебе... (улази на лева врата, спремајући) Милија је на орању, неће ништа дознати! (Оде)

ЗАВЕСА

ЧИН ДРУГИ

(Мендино брдо. Наоколо више цбунова, на средни лиснати храст, на храсту у ракљама седи Ми-лија.)

I

МИЛИЈА

(Огрнут и увијен у бели чаршав, од кучине му је коса и брада, седи у ракљама и ћути)

ПЕРКА

(Полако се приближује, разгледа на све стране, па кад види „изасалника“ на ракљама она се приклања)

ПЕРКА

Ах, ено га, Бога ми! Једва га видим од грања, ама он је! (Дубоко се клања, мећући руке на прса)
О, преблаг Божј изасланиче!

МИЛИЈА

(Променувши тон у тихи, развучени, светитељски)
Чим си и помислила да амо доћеш, знао сам то, женска главо! Каква те невоља нагна да изаћеш пре-да ме? Отвори твоје срце, казүј истину, јер ти само она овде помаже!

ПЕРКА

(Хтела би да га погледа, а не сме, па онако у поклону продужи)

Опрости мени грешној, Божи изасланиче! Чула сам јутрос од мужа, а овај од кмета, да ћеш да си-
беш да судиш грешнима, па ето и ја додох, да ти се нешто пожалим.

МИЛИЈА

А шта ћеш, збори?! Само истину!

ПЕРКА

(осврће се пажљиво, тихо)

Рада сам, Божи изасланиче, да се раздвојим са својим мужем Милијом, јер више са њиме не могу да живим...

МИЛИЈА

А за што женска главо, шта фали твоме мужу, те тражиш да се од њега раздвојиш?

ПЕРКА

(Опет тихо бојећи се)

Оно, управо не бих умела казати, шта му фали, али ја га никако не волим. Не уме да пева, није весељак, него је озбиљан и ради, не уме да ми тепа и да ме милује, моје га срце неће, за то би волела, да се раставимо.

МИЛИЈА

Да није твој муж пијанац?

ПЕРКА

Није премилостиви изасланиче Божи, али га ја не волим.

МИЛИЈА

Не уме да пева, озбиљан, не милује те и не тепа ти! Лепо! А да није он заражен каквим другим пороком, па ти је досадан, те га не волиш?

ПЕРКА

Није, ама га ја не волим.

МИЛИЈА

Па, били ти умела рећи: Зашто га не волиш?

ПЕРКА

(испрекидано)

Ја... онако... баш управо не бих знала... има пуно узрока... немамо од срца порода... Много пута сам се молила преблагом господу Богу да нам подари порода, па за осам година, моја молитва се не услиши, а овако без порода не вреди ми са њиме живети.

МИЛИЈА

Дакле других узрока, велиш, да нема?

ПЕРКА

(Узврпољи се)

Па — има још.

МИЛИЈА

(строго)

Па кад има говори, да не губимо време, јер осећам, да су се још многе подигле овамо!

ПЕРКА

(Дрекне)

Јух, кукү мени ако ме затекну овде! (Брзо) Друго је што ја мога мужа не волим, нисам га никад ни волела, родитељи су ме нагнали да за њега побем.

МИЛИЈА

Е, знаш како је, женска страно, ако до сад са мужем ниси порода имала, ти га можеш од сад добити. То није ни у твојој ни у твога мужа вољи. Са тим сам Бог управља, па ако се до сад није смиловао он ће се доцније смиловати, знаш ли да за то још није доцкан?

ПЕРКА

О, премилостива слуго Божија, кад ми до сад порода имали нисмо, док смо колико-толко у љубави били, а како га можемо од сад имати кад једно од другог главу окрећемо! — То не може бити, но ја те покорно молим и преклињем, да ти нас раздвојиш, па ће можда, после, и мој Милија бити срећнији.

МИЛИЈА

Дакле, ти баш велиш, да више никако са твојим мужем не можеш живети?

ПЕРКА (брзо)

Никако више, премилостива слуго божија, ама никако више са њим живети не могу! Ох, хвала Богу и теби, те сибе ти овамо!

МИЛИЈА

Е, мучна је ствар где љубави нема!

ПЕРКА

Мучна и премучна, Бога ми!

МИЛИЈА

А каквог сте стања? Јесте ли што имућни?

ПЕРКА

Хвала премилостивом Богу и светоживој Богородици, добро смо! Имамо свачега доста, само...

МИЛИЈА

Чуј ме, женска страно, то није доста па да се раздвојиш, кад би било још чега, ал' овако, не можеш да се раздвојиш! (Перка покрије очи, плаче) Но кад велиш да са твојим мужем баш никако не можеш да живиш, јер га не волиш, онда ме почуј!

ПЕРКА

(Радосно)

Ох, преблаги изасланиче божи, слушај... слушај...

МИЛИЈА

Казаћу ти, да нешто урадиш, па да своју жељу постигнеш.

ПЕРКА

О, премилостиви слуго Божија, научи ме, како да се ослободим овог окова, а ја ћу све чинити како ми кажеш.

МИЛИЈА

А не питах те, шта си наумила после, пошто се раздвојиш? Јеси ли нашла какву бољу прилику?

ПЕРКА

Па јесам, јесам, и за то сам се постарала. Имам у комшилuku једног вредног и ваљаног младог човека, који је скоро из војске дошао, име му је Радоје, он ће ме сигурно после узети.

МИЛИЈА

Је л' ти он то обећао?

ПЕРКА

Јесте, обећао!

МИЛИЈА

Е па добро... Нек вам је на здравље... Слушај што ћу ти рећи. Ти сад не можеш добити развод брака за то што је твој муж потпуно здрав и у свачему уредан!

ПЕРКА

Их, до Бога!

МИЛИЈА

Чуј! Али кад велиш да више са њим никако живети не можеш, онда учини овако, од сада па за четрдесет дана, да спремаш твоме мужу по једну печену кокош а другу за чорбу. Кокоши да буду црне, без белега. Уз ово ћеш му редовно месити по једну погачу. Брашно да буде што белје, а да га сејеш на често сито и да буде добро печено, да не поквари стомак. Разумеш ли?

ПЕРКА

Разумем — али...

МИЛИЈА

Чуј, сем овога, стараћеш се, да твом мужу, бар два или три пута преко недеље спремаш и по једну добру гибаницу, са кајмаком и јајима, а ако ти буде могуће, набави што чешће стара, добра жупска вина. Разумеш ли.

ПЕРКА

(Уплашено, незадовољно)

Разумем, ама што то?

МИЛИЈА

Чуј, удари твога мужа на такав „миндер“ па за

четрдесет дана, а можда и мало пре он ће сасвим оглувети и обневидети, исто као крмак кад се добро угоји! Онда може свашта бити! А кад све то свршиш како ваља, јави се опет за развод брака, навешћеш то за узрок и бићеш сигурна да ћеш га добити!

ПЕРКА

Ех, хвала Богу ако је за то!

МИЛИЈА

Утуви: што ти кокоши буду дебље, погача боља, гибаница маснија а вино старије, то ћеш пре постићи оно што желиш. Јеси ли све добро разабрала?

ПЕРКА

Јесам, куку мени, како да нисам!?

МИЛИЈА

Сад иди!

ПЕРКА

(метанише)

О, хвала теби премилостиви слуго Божија на толикој доброти! Учинићу све како си ми казао. — Али, молим те, коме ћу се јавити када све то буде готово?

МИЛИЈА

О, луда женска страно! Не брини се за то! После четрдесет дана ја ћу опет овде доћи. Све ће се учинити по твојој вољи, ако и ти учиниш све онако како ти рекох.

ПЕРКА

О! О! О хвала нека је Господу Богу. Хвала нека је ономе часу када сам дознала за Божи суд! Од сада ћу почети наново да живим!

МИЛИЈА

Иди сад! Не шали се главом, да што заборавиш, јер ако би само једно пропустила да не учиниш како сам ти казао, може ти сва трудба пропасти!

ПЕРКА

Оћу, пази ћу! (Излазећи виче) О, милостиви Божији службениче хвала теби по сто пута!

РАДОЈЕ

(споља пева)

Сву ноћ ми соко препева
на Миланову пенцеру
Устани горе Милане
Девојка ти се удаје...

(Песма се губи. Радња и говор не престају)

ПЕРКА

Ох, ето га! Ено оде Радоје! Их док чује! Пева као славуј... (окрене се Милији) Не знам чиме ти се могу за то одужити? Исплешћу ти за то једне добре чарапе све са потплетом до колена! (Одлази, песма се опет чује у даљини)

ЗАВЕСА

ПРОМЕНА

(Соба из првог чина. Намештај исти)

II

ПЕРКА

(Утрчи сва зајапурена)

Е, хвала Богу и оном часу када сам помислила да одем на Мендино брдо. Све сам постигла, што сам желела. Имаћу, истина, за неко време доста посла. Али ако, не жалим! Сад на посао!

(Пође вратима)

III

РАДОЈЕ И ПРЕБАШЊИ

ПЕРКА

А гле, ти си ми опет дошао?

РАДОЈЕ

А где си била данас? Ја те око подне тражих, а ти не беше овде?

ПЕРКА

(Умиљато)

Е, где сам данас била то ти сад не могу казати. Други пут ћу ти све испричати, а има много! Пуна врећа! Па све лепо и добро и по тебе и по мене!

РАДОЈЕ

Е, ех... Па деде казуј, Бог те чуо!

ПЕРКА

Не могу сад. (Меће му руку на раме) Него, не замери, иди ти сад, знаш, у сиљном сам послу, а рећи ћу ти и какав је, само сад не! Ох, ту је срећа и за мене и за тебе.

РАДОЈЕ

Да идем? Е па лепо, одох ја! Збогом Перка! Баш ме лепо изгони ка Турчина, па то ти је! (Одлазећи)

ПЕРКА

Ама немој болан Радоје да се љутиш... Отиде... Тако! (Узме крчаг) Сад идем да донесем воде, па ћу после редом. Ала ће се мој Милија зачудити кад му довече станем приносити вечеру! (смеје се) Баш као дебелом куму!

(подскакујући изађе)

IV

МИЛИЈА

(На споредна врата, разгледа по соби)

Хи, ала сам уморан, мајко моја! (Поћута мало па виче)

Перка! О, Перка! — Није овде сигурно, ради! Хвала Богу! Треба, треба и она мало ка друге жене! Баво би знао шта јој би од неког времена!... Али ништа, ништа, све ће се то поправити! Здравље!

V

ПАУН И ПРЕБАШЊИ

ПАУН (Брз старчић, комична фигура, али не карикатура, говори брзо и рскаво)

ПАУН

Помаже Бог Милија!

МИЛИЈА

Ене де, Пауна! Чудо ти! Их да имам мало проје при руци.

ПАУН

А што? Као да ме поспеш... ретко ти долазим?

МИЛИЈА

Бога ми ретко!

ПАУН

Чујеш, нисам ја, брате томе крив, него она моја црница Гледна!

МИЛИЈА

Седи!

(Додаје му столицу, сам се посади)

А што, по Богу?

ПАУН

Чујеш, ми смо из одавна, готово од детињства другови и пријатељи, теби могу рећи све! Јес! Морам вала некеме да кажем, друкчије хоће жуч да ми се распукне! Е, сад ме добро слушај!

МИЛИЈА

Слушам те, вала.

ПАУН

Ти си велики баво! — Не замери! Знаш, тако се вамо по селу говори, а и знам те, вала! Свему се довијеш, како нико не уме! Па-ко реко — ајд да идем њему, можда ће се он и овом мом јаду довити.

МИЛИЈА

Е, де, де! Само говори.

ПАУН

Споменућ ти Гледну. Јес, ону моју црну жену. Оно, ми се обоје истина мало залетесмо, те узесмо много млађе — ама се тако и ваља. Шта ће ми, брате, баба! Ја бабац она баба па... Него овако, знаш, како је, за млађим пре срце некако задркће, па и заборавиш, да си десетак година маторији.

МИЛИЈА

Па ја, тако је.

ПАУН

Ама... не долазим, велиш често! А и како ћу? Ударила брате у страну... Она, јес, Гледна... па не могу да макнем... морам да се савијам око ње, да је пазим, да идем у стопце за њом, да ми не окаља образ под старост... а кад ја један пут умрем...

МИЛИЈА

Онда може је ли?

ПАУН

А ја! Онда шта оће! Ама овако не дам, Бога ми, крочити... Да ти кажем искрено... Оно истина и ти тако исто, ама ти си брате срећан, јер ти је жена паметна, па сноси судбину, али моја — јок! Оће децу, па децу! Децу? Откуд? Како? Оно је све Божија воља, па и то! По Богу зар ја не бих волео стотину да их имам — не би плаћао надничаре... копали би они... Јел тако?

МИЛИЈА

Тако је. — Па велиш, љута је што немате порода?

ПАУН

Море, несрећа...

МИЛИЈА

Видиш, молим те, какво је то створење! — А види ова моја богме као бубица, вредна па послушна, никад ми и не спомене, оно, што Богу није било драго...!

ПАУН

Ама, по Богу, брате, како ти са њом, те је она тако добра?

МИЛИЈА

Како? А што како? Лепо, ето једно друго слушамо, пазимо се, чиним све што могу као муж да чиним, уредан сам, не тражим много од ње, а и она од мене — па јој и не пада пород на памет.

ПАУН

Еј, благо теби! — Па само то?

МИЛИЈА

А шта би још? — Оно, истина, има прилика кад и она покаже своје ћуди, разлапара се, а ја —

ПАУН

А ти?

МИЛИЈА

Овако подигнем штап —

ПАУН

А!

МИЛИЈА

А оно опет мир?

ПАУН

Тако је! Ништа боље од тога! Ја знаш много мислим на то, али нисам хтео, ко велим срамота је!

МИЛИЈА

Оно јес, што кажеш, срамота! Али, брате, ако она теби забатали кућу —

ПАУН

Јес, забатали —

МИЛИЈА

Па је неуредно држи, не чисти је, не помете је на време —

ПАУН

Јок, не помете, јакако!

МИЛИЈА

Не хаје за стоку!

ПАУН

Ич!

МИЛИЈА

Не умеси хлеб!

ПАУН

Не умеси...

МИЛИЈА

Него се непрестано дүри и пребацује ти, кад седнеш, кад легнеш, кад устанеш...!

ПАУН

Ама, јес све тако!

МИЛИЈА

Па ти спомиње, како неки у комшилүку лепо пева...

ПАУН

Их, ама, јес, Бога ми! Баш спомиње... Радоја... Ето ти, де... Белог Радоја!

МИЛИЈА

Е, по Богу... Боме тај Радоје лепо, него... чуј ме

даље. Па како су њене друге сретне, мужеви су им бољи...

ПАУН

Јес, јес... ама, славе ти, откуд ти то све знаш...
Баш као да си код мене, па све слушаш?

МИЛИЈА

Па, знам, ето тако!

ПАУН

Море, све ми се чини, као да је и код тебе тако?

МИЛИЈА

Код мене! Их, баш си оматорео па немаш мозга!
Море моја Перка је злато од жене, брза, вредна,
гледај кућу каква је, ко злато! Чекај да видимо где
је... (виче) Перка, о Перка!

ПЕРКА

(Споља)

Ој!

МИЛИЈА

Оди мало амо, оди! Остави се тога посла већ је-
дан пут!

VI

ПЕРКА И ПРЕБАШЊИ

ПЕРКА (Руке јој у тесту, задигла запрегачу, у
другој руци често сито)

Ево ме, шта ћеш?

МИЛИЈА

Па, Паун оће да те види. А шта ти је то?

ПЕРКА

Их, чика Пауне! (Прилази му руци) Дај де, Бо-
га ти, ене каква сам!

ПАУН

Нека, нека! Нек си жива и здрава! (За се) Их,
благо Милији! Домаћица!

МИЛИЈА

Море, шта то радиш?

ПЕРКА

Па мало корнца да умесим за једну гибаницу.

МИЛИЈА

Ене сад! А откуд данас гибаницу, ко да је Свети Никола? А оно јок! Данас је четвртак.

ПЕРКА

Па нека, Бога ти, кад је дао Бог.

ПАУН

Е благо си га теби Милија!

МИЛИЈА

Ајде де... Него, деде, дај нам мало ракијице.
Од кад је Паун овде!

ПАУН

Немој, Бога ти, што ће нам.

МИЛИЈА

Како што ће нам? Иди!

ПЕРКА

(Узме бардаче и одлази)

ПАУН

(Уздише) Их, их... ама нигде оваке среће! Алала ти вера!

МИЛИЈА

Јакако! Тако ја, Бога ми! Море, нема ми жене у шест краљевина!

ПАУН

Еј, а ја?... Ништа, брате, једем пасуља незапржена и петком и Ускрсом...! Зло!

ПЕРКА

(Враћа се, доноси бардаче и нуди)

Изволите.

ПАУН

Ех, (прекрсти се) Да си здрава Перка, баш си усрећила свога мужа, чувај га ка бисер, а он тебе ка злато, а све друго од Бога! (Милији) Здрав си (Пије)

МИЛИЈА

Од Бога ти здравље! (Прихвата бардак)

ПАУН

Вала.

МИЛИЈА (пије)

Их, Перка, баш ми жао овог мог добросретног пријатеља!

ПЕРКА

Ене, а зашто?

МИЛИЈА

Немој ти да ти је криво, наши смо!

ПАУН

Јок, јок...

МИЛИЈА

Ама његова Гледна, ударила уз брдо, па...

ПЕРКА

Јух!

ПАУН

Јест вала, лепо уз брдо, па то ти је! Нема онако као ви, да сте све добро, све на миру — јок! Него, не гледа кућу, не гледа стоку, мене не гледа... вели, Радоје лепо пева...

ПЕРКА

(збуњена)

Ене, сад! Па нека пева!

ПАУН

Оно и ја велим — нека пева, али подаље од моје куће — ено му девојака пуно село — па нек пева, нека муче као во, шта марим ја! Ал' он некако све пева да му жене кажу: Е Радоје баш лепо пева! А кад жена за кога каже да лепо пева, онда, знам му рачун? Ето и Милија лепо пева, па то чеће нико да му каже од жена. Је л' тако?

МИЛИЈА

Ех, лепо певам... Одкуд ја лепо певам, је л' Перка?

ПЕРКА

Па оно... знаш...

МИЛИЈА

Ето видиш! Од куд ја знам да певам? Је л' Перка? Радоје лепо пева!

ПЕРКА

(Збуњена)

Ама, шта ја знам...

ПАУН

Море остави добру домаћицу! О оној мојој пуштогорки да говоримо! Еј камо срећа да се на тебе угледам!

ПЕРКА

Ви увек грдите нас жене, а ми смо баш ка јагањци... Него одо ја да спремам.

ПАУН

Иди, иди... еј благо Милији!

ПЕРКА

(оде)

ПАУН

По Богу брате, реци ми шта ћу да радим?

МИЛИЈА

Ништа ти брате, не знам. Него се сврћи по чешће код мене, дако се домислим чему! — Чуј, немој да заборавиш да ме чешће обилазиш!

ПАУН

Оћу брате, свраћаћу снаки дан, само се досети чему, да је мало умирим! Полудело под старост!

МИЛИЈА

Дедс, пиј море, ништа не пијеш!

ПАУН

(Пије)

Вала ти.

МИЛИЈА

Само полако. (Пије) Све ће то да буде добро! А можда ће Бог дати и порода... Ама, нисмо ми још, брате, старци...

ПАУН

(Глади брке)

И нисмо, Бога ми! Ја сам у другом позиву.

МИЛИЈА

Ако ће... Пијни још.

ПАУН

(Пије)

Здрав си.

МИЛИЈА

Од Бога ти здравље! (Пије) Него деде да ми једну одгугучемо!

ПАУН

Шта?

МИЛИЈА

Да попевамо.

РАДОЈЕ

(Пева с поља)

Јечам жела, јечам жела,

Гружанка девојка...

Јечам жела, јечам жела,

Јечму беседила...

МИЛИЈА И ПАУН

(Скоче)

Ето га! Мами-жена!

ПАУН

Их, свога бих га раскидао!

МИЛИЈА

Удавио бих га!

(Згледају се у један мах)

ПАУН

(Мислећи да је Милија љут на Радоју због њега)

Е, вала ти, пријатељу, баш видим да си ваљан и прави мој пријатељ!

МИЛИЈА

Немаш на чему (љутито) Баш ту пева! (скочи на врага где је Перка) Где си ти? Пази, држи кору и зинула кроз пенцере... Еј?

ПЕРКА (изнутра)

Шта ти је?

МИЛИЈА

Куд си зинула?

ПАУН

Море, и она слуша!

МИЛИЈА

(Врати се)

Јок, јок... Разговара са Синђом, мени се само учини.

ПАУН

Еј, благо теби... моја би га гладна слушала... него, одо ја!

МИЛИЈА

Куда?

ПАУН

Кући, већ је по доцкан.

МИЛИЈА

Море, остави се ћорава посла! Седи ту, па ћемо вечерати заједно!

(Виче на вратима) — Перка!

ПЕРКА

(С поља)

Ој!

МИЛИЈА

Шта спремаш за вечеру?

ПЕРКА

Бога ми, ухватих једну кокицу за чорбицу, и једну кокицу за печење и мало гибанице...

МИЛИЈА

(У чуду)

Брееее... Море, да неће да дође срески на вечеру?!

ПЕРКА

Ако, Бога ми!

МИЛИЈА

Вала кад је теби „ако“ и мени је! Чул' ти, Пауне?

ПАУН

Чух! Ја, благо си га теби!

МИЛИЈА

Деде, деде, седи па да вечерамо заједно.

ПАУН

Ама не јавих ништа кући, а...

МИЛИЈА

А песма се чула... Не бој се, оде на ону страну,
а твоја кућа је онамо...

ПАУН

Ама није ми за то, него...

МИЛИЈА

Остав се, Бога ти! Веруј ти мени, што ћу ти ре-
ћи, све ће добро бити! Остани ти само, да ми пове-
черамо лепо, а за друго се не брини: неће скоро
проћи, а све ће се изменити, здравље од Бога!

ПАУН

Баш да одо до куће! —

МИЛИЈА

Јок! Посла ћу и Средоја, па нека јави да те не
чека чељад... О, Перка!

ПЕРКА

(Изнутра)

Ој!

МИЛИЈА

Знаш, Паун је наш, а треба му утеха због жене,
па га задржах да и он са нама вечера —

ПЕРКА

(Уплашено)

Јух, ма оће ли ваљати!

МИЛИЈА

Шта?

ПЕРКА

Ништа, ништа!

МИЛИЈА

Него викни дер Средоја кроз пенцере, па нека
оде до његових, да јави да ће овде вечерати.

ПЕРКА

Добро, добро! (Виче) Средоје! О Средоје (За се)
Ух, хоће ли ово ваљати!

ПАУН

Ама што се трудите...

МИЛИЈА

Море, каква трудба! Гледај ти брале да си ти чешће мој гост, па ни брижете, свега ће бити!

ПЕРКА

(Улази, доноси совру и меће је на средину, онда доноси тањире и остало)

Тако, вечера је готова!

МИЛИЈА

Посла ли Средоја?

ПЕРКА

Отрча!

МИЛИЈА

Море, баш да беше да се чиме залије она гибаница!

ПЕРКА

Па има, ја шга! Узедо мало вина, ене у онај бокал!

МИЛИЈА

Ама, шта је то жено!?

ПЕРКА

Бути, Бога ти! Не живи се сто година, а ово мало треба поживети... стегли смо се ко две паре у кеси! А за кога?

МИЛИЈА

Бога ми, право и кажеш! Е, да Бог помогне!

ПАУН

(Уздише и седи)

Еј, благо си га теби, мој Милија! Нема ти жене у по света!

МИЛИЈА

Де, де! Остав се тога! Него деде! (Да му бардак)

ПАУН

(Пије)

Благо теби.

МИЛИЈА

Е, деде сад Перка да видимо шта знаш?!

(Поседају, метну пешкире на колена. Перка оде да донесе јела)

ПЕРКА

(За се)

Црни Паун... Ала је награисао!

ЗАВЕСА

ЧИН ТРЕБИ

(Иста декорација. После 28 дана.)

I

МИЛИЈА (Долази, трља очи)

ПЕРКА (Иде за њим са крчагом и убрџом)

МИЛИЈА

О, шта ли ми је ово!? Ја ти до сад не хтедо говорити али ми је, сад то видим, све горе и горе.

ПЕРКА

А шта ти је све горе?

МИЛИЈА

Ама, има неколико, дана, како ми очи све некако засењавају, а гле сад, једва што назирем! Не знам шта ово може бити!?

ПЕРКА

(весела)

Боже мој, очи ти мало побелеле, а ти се одмах плашиш! Ја велики ли је Бог, валимо њега! Ајд, уми се, није то ништа, можда си ноћу прешао преко буншта.

МИЛИЈА

Море, кад би то било, камо лепе среће, не би ја марио, али се мени чини да је ово много горе. Право ћорило, па то ти је!

ПЕРКА

Их, ћуги, море, какво те ћорило снашло?

МИЛИЈА

(Крсти се)

О, Боже благи, који можеш, помози, данашњи данче и јарко сунашце, буди на помоћи и на дану и на ноћи...

(пљуска се по образу)

Ох, ох, ох...

ПЕРКА

Отвори очи, па удри водом, знаш да је ладна вода најбољи лек за то!

(Милија се брише)

ПЕРКА

Ви, људи, чим и најмање што опазите, мислите, пропадoste, а ми, сироте много пута прећутимо много којешта, па ником и не кажемо!

МИЛИЈА

Ама, није ово мала ствар, кад ја готово ништа не видим...! Ајаој! Све ми изгледа, као да сам у некој црној магли, па тек једва назирем и то све жуто...

ПЕРКА

Дај да видим да немаш какав трун ил што друго!
(Прилази му и загледа)

МИЛИЈА

Види... види... Загледај добро да ми се што на очи није завукло?

ПЕРКА

Нема ништа! Ја не могу ништа да видим, да има какве навлаке, ја би видела, ал нема!

МИЛИЈА

(Плачно)

Еј, очи моје... Еј, бели свете! Још мало па те не-

ћу моћи гледати!

(Меће руке на очи и иде тамо-амо)

ПЕРКА

Мани се, Бога ти, шта се заносиш! Ако су ти очи мало засенуле, ти већ мислиш пропаде цео свет. Не мој бити дете! То неће дуго трајати. Шта си се препао? Како ћеш оћоравити, кад те очи не боле!

МИЛИЈА

Оно истина, Богу хвала, не боле, али ако овако потраје, ја ти нећу видети, ни белу кобилу, а да ли што друго, па живи били! — А причали су ми, да је мој чукун деда и ваздан родбине њиове баш лепо овако оћоравили, а — кажу, очи им лепе, па светле, не познаје се ништа... куку мени и до Бога само да не живим тако дуго, јер су они по сто година живели ћорави...

ПЕРКА

Ја да луда човека! Не да му се доказати!

МИЛИЈА

Лепо, Перка, лепо... Нећемо више да говоримо о томе... Јој моје лепе црне очи...

(Одлази лево)

II

ПЕРКА, РАДОЈЕ

ПЕРКА

(Сама)

Ето ти га! (Крсти се) Во имја оца и сина и духа свјатога! По Богу људи шта не може сила Божија! Ето све онако како Божији суд и изасланик рече! Е вала ти госпoде од неба до земље!

РАДОЈЕ

(Долази опрезно)

Добро јутро Перка!

ПЕРКА

(Радосно)

Бог ти помого Радоје!

РАДОЈЕ

Како си, јеси ли здраво?

ПЕРКА

Вала Богу, здрава сам, добро сам, а и бољем се
надам... (смеши се)

РАДОЈЕ

А где је Милија, да још не спава?

ПЕРКА

Ту је, добросрећник, сад се уми, те изађе, ено га
где брља по шљивику, као брљива овца...

РАДОЈЕ

Шта, зар је већ почео...

ПЕРКА

Море, кад сам ти причала за Божји суд, чисто
писам веровала — Боже опрости — да је истина!
А оно, ено га! Већ је готов! Печен као клен! Јутрос
ми се жали како већ ништа не види, па изађе да се
мало прође! Мисли јадан, растераће ћорило, ал' не-
ће. Има Перка још да га кљука са црним кокошка-
ма, погачама и масним гибаницама...

РАДОЈЕ

Богме ти њему намеси добро!

ПЕРКА

Добро иде, вала Богу! Кроз десет дана, мислим
да неће видети ни беле мачке и онда ћемо постићи
оно што желимо. Само треба да будеш од речи!

РАДОЈЕ

Не бој се Перка, ама никог ја преварио нисам,
а вала нећу Перчице ни тебе! Ене какав би ја човек
био, кад би те преварио!?

ПЕРКА

Шалим се, Бога ти, Радоје! Немој ти да се што-
год наљутиш.

РАДОЈЕ

(Озбиљно)

Ама што да се љутим, него ја хтедо Милију да
упитама за волове.

ПЕРКА

А што ћеш га питати, Бог с тобом! А зар нису они већ пола твоји, па кад год устребају — узми их! Знаш где су, њему не требају.

РАДОЈЕ

Па добро, кад је тако, ја идем. Већ је прилично оданило. Збогом!

(Пружи јој руку)

ПЕРКА

Збогом Радоје (даје му руку) Него, стани Бога ти, да попијеш чашу ракије. Срамота је да одеш тако без ичега.

РАДОЈЕ

Море мани се ракије (погледа лево и десно) Но да идем док сам читав!

ПЕРКА

Ене сад! Стани, душе ти, ево ти на мети бардаче. Нај ти овако!

(Даје му бардаче)

РАДОЈЕ

(Узима и осврће се)

Помози Боже! (Крсти се) Овесели и разговори, дај добар час и срећан! Што радили, вајдили! Здрава си Перчице! (Натегне)

ПЕРКА

Од Бога ти здравље! (Погледа на страну где је Милија) На здравље!

РАДОЈЕ

(Врати јој бардаче)

Вала ти, Перка, баш не могу више.

ПЕРКА (не узима, него му гура руку)

Де још једном, Бога ти!

РАДОЈЕ

Не могу више, Бога ми! Хвала!

МИЛИЈА

(С поља)

У моје очи лепе!... Еј моје весеље и виђење!

РАДОЈЕ

(Уплашено)

Их, што га Перка!

ПЕРКА

Море, не бој се! Што се бојиш слепа човека! Не-
го деде пијни још једном, на две си ноге дошао.

РАДОЈЕ

Оно на две сам дошао, али се бојим да не одем
на једној! Здрава си! (Натегне само па одмах враћа)

ПЕРКА

Бог ти дао здравље! А што не пијеш, лудо моја?

РАДОЈЕ

Узми бардаче, више одиста не могу. (Пружа)

ПЕРКА

Кукү мени несретници... (мућка бардак) ... Па
бардак је сигурно празан!

РАДОЈЕ

(Са осмехом)

Таква ми је срећа Перка! Збогом! (Оде брзо)

ПЕРКА

(Сама)

Бог и моја душа, ја те преварих, опрости, молим
те, нисам знала...

III

МИЛИЈА И ПРЕБАШЊИ

МИЛИЈА (улазећи са противне стране)

Кукү моје лепе очи...! Има ли кога овде?

ПЕРКА

Има, ја сам...

МИЛИЈА

Некако ми мирише овде да је још нека рајска
душица била?

ПЕРКА

Нико вала.

МИЛИЈА

Вичи, и не чујем! Куку моје уши лепе!

ПЕРКА

(Пљесне се рукама радосно)

Ене, сад, валимо те Боже!... Чекај, чекај, још ће тебе Перка кљукати...

МИЛИЈА

Јој, мајко моја, што ја Богу згреших? Одузе ми и очи и уши... Куку Перка, шта ће с тобом бити!?

ПЕРКА

Не брини се ти за ме! (Виче) Море човече, е да ли си ти то полудео.

МИЛИЈА

А?

ПЕРКА

Не чује! (Јаче виче) Е да ли си полудео!? Што ти је?

МИЛИЈА

(Седне очајно)

Очи, моје очи... уши... О сирота жено... Сирота Перка...!

ПЕРКА

Хвала ти, изасланиче Божији!

ЗАВЕСА

ПРОМЕНА

(После 11 дана)

(Иста декорација. На средини је постављена совра, погача, јело, бардак, бокал итд.)

IV

ПЕРКА

(Спрема око совре)

Вала, да повукох као коњ, јест, али да је и он слеп и глув, и то је истина! Бог да прости! (Радо-сно) Сутра је равно четрдесет дана од Божијег суда, и свака се изасланикова испуни — Бог да поможе! Милија не само да не види, него и не чује, баш ка топ! Направио се лепо богаљ (оде)

V

Милија и Паун, затим Перка

ПАУН

О човече, пријатељу, шта се то учини од тебе!

МИЛИЈА

Ето, брате, крај мене си, не видим те, говориш ми — не чујем те. Вичи!

ПАУН

(Виче)

Шта ти би, по Богу брате!

МИЛИЈА

Ето, знаш, ти си ме обилазио, јео си и пио са мном — немој мислити да ти то пребацујем... па сам ти се и тужио да све мање видим, и све мање чујем — ето Божја воља!

ПАУН

О, по Богу брате!

МИЛИЈА

Мени је нешто рђаво, осећам се много ломан и болестан... доби после вечере, али одмах после вечере, можда ћеш ми требати, оћу да уредим моје стање, Бог зна шта може све бити, па доби са Гледном баш јој реци да је ја молим да доћете...

ПАУН

(Виче)

Оћемо вала, ма је на кркаче донео! Збогом — Збогом Перка, о сиротице, шта ти се учини са мучем...! Збогом! (Забринуто оде)

МИЛИЈА

Еј, има ли кога?

ПЕРКА

(Виче долазећи) Има, има Милија, ето ја сам овде.

МИЛИЈА

Дајде ми руку, одведи ме у собу.

ПЕРКА

Ево руке! (Ухвати Милију за руку)

МИЛИЈА

(Узме Перку за руку, па је стегне врло јако)

Е, ајд, ајд...

ПЕРКА

(Јаукне од бола)

Их, пригњечи ми руку! Шта ти је?!

МИЛИЈА

По Богу... Еј моје очи, еј моје велике уши... и не знам...

(одведе га до врата Перка па се врати)

ПЕРКА

Их, јадан ли је... у-у, што ме стеже за руку... па не зна, јадник!

ПЕРКА

(Радосно)

Ти ли си Радоје?

VI

РАДОЈЕ и ПРЕБАШЊИ (Мрак је)

РАДОЈЕ

(Улази лагано, све на прстима)

Перкице, јеси ли ту?

РАДОЈЕ

(Тихо)

Ја сам! Ево дођох како си ми казала. Добро вече.

ПЕРКА

Бог ти дао, што волио! А шта си се узврпољио?
Не бој се — овде нит има мечке, нит вука!

РАДОЈЕ

Ада, не бојим се ја: него ми је некако необично.
Знаш, како је: помрчина нема сведока! А где је
Милија?

ПЕРКА

Док сам ти ја, никога се не бој! Да знаш, какву
сам вечеру спрмила! А биће и вина!

РАДОЈЕ

Лепо, лепо! Но, кажи ми, где ћемо ја и ти
вечерати, оћемо ли овде са Милијом или обашка?

ПЕРКА

Ја мислим да вечерамо овде, сви заједно, да се
боље увериш, како је оно истина, што сам ти за Ми-
лију причала, и после, немам друге совре, па што и
да се одвајамо?!

РАДОЈЕ

Вала, Перка, знаш шта је? Ја би све некако во-
лео! Кад би сами сели! Није то лако доћи у туђу
кућу, за жива човека!

ПЕРКА

О јадан ти му је живот, кад не види и не чује!
Зар се то може рећи да је жив?

РАДОЈЕ

Макар да ме не може видети, ама мисли ће да
изгоре образ од њега.

ПЕРКА

Седи ти овде, док ја још нешто спреим, па ће мо сад вечерати.

РАДОЈЕ

(Радоје полако, опрезно седа)

А где је Милија? Ја те мало пре пита, па ми не каза?

ПЕРКА

Та ето га у соби. Данас је ваздан пред кућом седео, па сиромаш мисли, да је још дан, па и не тражи да га уведем.

РАДОЈЕ

Бога ти, шта мислиш, шта ћеш са њим?

ПЕРКА

Ја ћу сутра бити одрешена од њега, па ћу га оставити, па шта му Бог да! А ја ћу теби.

РАДОЈЕ

(За се) Мени без ичега! (Гласно) А зар ти није жао, да га тако оставиш без игде икога? Како би било да га одведеш у болницу?

ПЕРКА

Могу и то учинити, — него не знам да л' тамо примају здраве људе. Он и ако је ћорав и глув, није болестан, срце му је здраво и све на њему, здравије него пре...

РАДОЈЕ

И ја нешто не знам, да л' би га примили — ал' свакако треба да пробаш. И мени би било жао да овде остане, па да се мучи ко нико његов. (За се) А и какве асне је од тога имао? (Гласно) Иди га доведи, Бога ти, да не седи тамо сам.

ПЕРКА

Идем да га доведем. (Оде у собу)

РАДОЈЕ

(Сам)

Чудне судбине, благи Боже! Ко би могао и помислити да човек може овако нагло пропасти! — Вала и ова Перка сто ти ћавола зна! Права је влахиња,

па то ти је!... Пази Радоје, да и тебе не направи
ћоравог и глувог...! Јок, без овог домазлука, нека
иде с милим Богом! Него у памет се ти Радоје, ниси
ти бадава леп и млад! Не певаш ти цабе!

VII

ПРЕРБАШЊИ, ПЕРКА (Води Милију, једном га
руком држи за руку, а у другој носи велики Мили-
јин дренав штап)

РАДОЈЕ (Брзо устане и склони се у крај)

ПЕРКА (Даје знак Радоју)

ПЕРКА

Седи ту Милија (Јако виче) ето совре, поставила
сам да вечерамо.

МИЛИЈА

(Тихо и развучено)

А зар је време за вечеру!

(Пица где ће да седне)

А ја мишљах да је још рано! (Седа)

ПЕРКА

(Виче)

Пази, немој што да претуриш!

МИЛИЈА

А има ли мало ракије?

ПЕРКА

Има, има, ево ти бардаче па пиј из њега! (Даје
му)

МИЛИЈА

(Узима и крсти се)

Ва имја оца и сина и светог духа! Господе Бо-
же, који све можеш помози мени грешном, смилуј
се на мене и опрости ми сагрешенија. Ослободи ме
ових невоља и дај ми здравље, молим ти се! Здрав
си! (Пије)

ПЕРКА

(За време овог говора, доноси јело и „а tempo” прихвата бардаче, виче) Чувај да што не претуриш, метни бардак тамо крај себе... ево где је чинија са чорбом. (Узима му руку и доноси чинију) Нај ти кашику па вечерај!

МИЛИЈА

(Пиша где је хлеб, поглед држи право)
А зар ти нећеш са мном вечерати?

ПЕРКА

Сад ћу и ја, само да нешто принесем.

МИЛИЈА

Еј, тешко човеку без очију и ушију! (ломи пога-чу) О, ала је жилава, па лепа, е вала Перка скоро овакву ниси умесила!

(Преполови је, онда другу полутку располови и остави на совру)

Боже помози, хлеб да узмемо, хлеб да роди (Кр-сти се)

(Почне да једе чорбу)

ПЕРКА

(Прилази Радоју, који унезверено гледа Милију, вата га за рукав и вуче соври, и мало тише говори)

Ајде Радоје, седи и ти, шта се снебиваш! Буди слободан као у својој кући!

РАДОЈЕ

(Не скида очију са Милије, крочи једном ногом па стане. Перки тихо)

Ама, како ти велиш да је ћорав, зар не видиш да су му очи сасвим здраве, Бог с тобом?

ПЕРКА

(Обичним гласом)

Море, ајде седи, не заноси се! Јадно ти су му здраве, да ти не да Бог онако здравље!

РАДОЈЕ

(Тихо)

Господа ми, ако он не види, ја би се дао стре-љати!

ПЕРКА

Море остави се ћорава посла, молим те, да си ти ко началство, не би те видео, но ајде, седи, да вечерамо. (Вуче га)

РАДОЈЕ

(Крочи, па опет стане)

Баш ми се не седа, аја да ми је да се мало боље уверим.

ПЕРКА

Ако мени не верујеш, а ти приђи, па узми лажицу и мани му пред очи, видећеш да неће ни трепнути.

РАДОЈЕ

(У непријатности насмеши се)

Богме, ја то не смем него деде ти!

ПЕРКА

Па да видиш. (Узме лажицу, приђе и маше пред Милијом а он не трепће)

Јеси л' видео? А чекај теби... (Маше пред њим) Ето видиш? Знаш да ти нећу избости очи па се опет тржеш!

РАДОЈЕ

Е, брате, ја бих се заклео да Милија види, па то ти је! Ал' сад верујем!

ПЕРКА

Море, ајде седи, ајде! Ево ти столице. (Да му столицу)

РАДОЈЕ

(Приђе, полако седа, али се мало укочи и више вратима окренут)

Да седнем, није вајда. (Седне)

ПЕРКА

(Седне међу њих)

Ево ти ракија, узми те пиј, па да вечерамо!

РАДОЈЕ

(Прекрсти се)

Боже помози! Здрав си!

(Пијући и иначе непрестано гледа на Милију)

Нај Перка!

ПЕРКА

Па узми, вечерај! Гледај, како се он дави, једе као во!

РАДОЈЕ

(Маша се за хлеб)

Ала би ја волео да имаш мало проје, ја ти баш не марим за погачу.

ПЕРКА

(Скочи)

Чекај, чекај, имам ја проје (Даде му са совре). Ево ти на соври. Нај.

РАДОЈЕ

Тако, брате, ово је наша храна а погаче су за господу! (Крсти се) Боже помози! (Узима проју, једе)

ПЕРКА

Дела, Богати, узми па вечерај! — Дед узми још мало ракије.

(Даје му бардаче)

РАДОЈЕ

Узимам, ја, узимам!

(Гледа непрестано у Милију)

МИЛИЈА

(Једе и ослушкује) Ох, да добре ли кокошке! О, Перка!

ПЕРКА

(Добро виче) Шта је?

МИЛИЈА

Осећам да овде има нека рајска душица!... и ти ми ништа и не кажеш!

РАДОЈЕ

(Бипи од страха)

ПЕРКА

(Збуњено, задржи Радоја)

Како ти нисам казала! Зар ти још отио не рекох, дође ми брат Живан! Ти сигурно ниси чуо!

МИЛИЈА

Може бити, да нисам чуо! А што се није здравио?

ПЕРКА

Па он није знао за твоју недаћу, и сад, кад те виде, не може од жалости да се с тобом здрави! Мука му је.

РАДОЈЕ

Јоој, још колика мука!

ПЕРКА

Бути! (Виче) Ја му рекох, да ти се после вечере јави.

МИЛИЈА

Ја, ја... па како си ми шуро Живане? (Пружи руку) Што се пре ниси јавио?

РАДОЈЕ

(одмакне се, Перка га вуче)

ПЕРКА

Подај му руку слободно, подај! Брже да се не уватим у лажи!

РАДОЈЕ

(Приђе бојажљивим корацима)

Добро сам, а шта је то с тобом, Милија?

МИЛИЈА

(Увати га за руку)

Ето, несрећа! Седи! Еј, моје очи...

Моје уши... Баш добро, те дође! Ти си добар ловац, баш као и ја што бејах... што ће ми сад и пушка и све! Деде Перка, дај ону пушку — што ће ми, оћу да је помилујем, и да је поклоним моме шури!

ПЕРКА

(Намигује задовољна на Радоја и трчи пушци, доноси је, Радоје се тресе од страха)

Ево ти пушке!

МИЛИЈА

(Узима пушку, грчевито је увати и прети њоме, викне)

Стан, синко голи, да ти сад наплатим све!

РАДОЈЕ

(сруши се)

Не, не убиј, ако Бога знаш!

ПЕРКА

Күку!

МИЛИЈА

(Запиње пушку)

Конопац овамо, ти Перка! Конопац, кучко, брже, брже, јер одапех...

ПЕРКА

(Трчи, дочена конопац, који лежи на патосу и доноси га)

МИЛИЈА

(Радоју)

Устај да видим шта ћеш овде?

РАДОЈЕ

(Устаје, күка)

А јооој, моја мајко, Милија по Богу, да си ми брат, опрости!

МИЛИЈА

Чекај, чекај! Ти треба да будеш награђен за твој лепи глас око туђих жена! Чекај! (приђе му)

РАДОЈЕ

Не, Милија, ако Бога знаш, молим те, као Бога!

МИЛИЈА

Нећу, нећу, али само да будеш миран! (Везује га) Тако! (Перки) Држ' ти овај конопац! (Даје Перки онај дреновак) Држи ово ти жено са Божија суда и са Мендина брда!

ПЕРКА

Күку мени, он зна све!

МИЛИЈА

Зна, ћерко, јакако, он ти је и био „Божији изасланик“... Ја хтедох онда да скочим са онога грма, са күчином заједно и са огртачем од платна, па да ти се још овде наплатим, безумнице! Мислиш Милија је луд! Луд ја! Крка Милија четрдесет дана, а

сад је дошао дан да те Божији изасланик разведе, и развешће те без белн од тога никоговића, тога лопуже што лепо пева! — Држ' тољагу, па сад, деде, да му певаш а он да игра као медвед! (Измакне се попрети Радоју пушком) Ајд сад! Играј море а ти певај, јер сад... (Запиње и маше пушком)

ПЕРКА

(Пева)

Ајде мецо... поиграј... ајде... ајде... ајде...

Радоје поцупкује

МИЛИЈА

Стој! Деде сад да видимо, уме ли да меси погачу! Мало пре рече да не воли погачу!

ПЕРКА

Деде мецо, да ми месиш погачу, деде-де, деде-де...

РАДОЈЕ

(Погрби се као да метанише)

VIII

Пребашњи, ПАУН са женом ГЛЕДНОМ

ПАУН

(Тргне се)

Ене сад! А шта је то болан брајко?

ГЛЕДНА

Күку мени шта је то?

МИЛИЈА

Ништа. Ето, оћу да видим да л' овај уме лепо да пева!

ПАУН

Море па ти видиш!?

МИЛИЈА

Видим те још како!

ПАУН

Море па ти и чујеш?!

МИЛИЈА

Чујем како трава расте. Седите. Седи и ти Гледна! — Ене онога што „лепо пева“. — А ова што га воли више него свога мужа: она ће му припевати. Ето, видиш, знаш када ти рекох, да ћу се домислити твоме јаду и ето, сад види, ето ти лека, треба и ти твоју Гледну тако, па ћеш јој после бити — кад певаш — прави славуј! Ајде! Кроз село да певају! Ја!

ПАУН

(Гледни)

Устај, бре, држи за конопац!

ГЛЕДНА

Не ако бога знаш!

ПАУН

Држи одмах, па у село!

РАДОЈЕ, ПЕРКА, ГЛЕДНА

Нете, ко Бога те молимо!

МИЛИЈА

Нема ту „нете“, него полази или ћу кундаком! Да видите како се каља образ мужевљев, како се бешчасти кућа поштена домаћина...

ПАУН

Јес... јес... Деде у ред... Ајде!

РАДОЈЕ, ПЕРКА, ГЛЕДНА

Убијте нас, али не у село!

ПЕРКА

Милија, по Богу да си ми брат, а не муж! Грдно сам погрешила, залудела, то ти признајем, али ти част нисам повредила! Опрости ми никад више нећу ни помислити на оваквог лолу, а ако ти у будуће не будем часна, вредна и ваљана жена, уби ме!

ПАУН

А ти, несрећо!

ГЛЕДНА

Күку мени, Пауне, бићу ти слушкиња а не жена, само ме не терај да идем кроз село!

МИЛИЈА

Вала Перка и ја мислим да ти неће пасти на ум, да гражиш преко леба погаче, али кроз село морате... чек да подаспем пушку... (Окреће се и као подасипље пушку, Радоје употреби прилику па стругне на врата, он натегне пушку на њега, жене цикну, а Паун га увати за пушку: све ово треба да иде врло брзо)

Ха, чекај, нећеш ми умаћи!

Перка и Гледна цикну.

ПАУН

Не човече... не иди на робију! Неће му пасти на ум више швалерање...

МИЛИЈА

Безбели, неће! А ви (женама) Марш у кујну, па у памет...!

(Перка и Гледна покуњене, посрамљене и радосне одлазе у кујну)

МИЛИЈА

Седи брате да ти причам о Мендином брду, Божијем суду и изасланику Божијем, а и да мало гуцнемо после оволико несреће...

(Поседају)

ЗАВЕСА

МИЛУН ИБРОВАЦ

Драмски првенац Милуна Ибровца, мада премијерно изведен крајем сезоне 1896/97, није успео да избори место на редовном репертоару Народног позоришта. Скинут је са репертоара већ после прве репризе у наредној сезони, и са дасака се позоришних преселио у заборав све до данашњих дана, када се позоришној јавности нуди, овог пута, не као представа, већ у корицама ове књиге — као драма за читање. Свакако да је основни разлог невелики позоришни и литерарни домаћај самог дела, али разлоге треба тражити и у друштвеној ситуацији оног времена које није било ни мало мирније од данашњег. Обележавала га је партијска борба напредњака, самосталаца, те радикала, којима је писац ове драме и припадао. Милун Ибровац је, по линији партијских односа и кортешких борби, често премештан по разним крајевима Србије, чак и више пута отпуштан из државне службе, кажњаван не само због разлога знаних државној управи већ и по диктату јавности контролисаних и инициране од стране моћних а њему непријатељски расположених политичких и културних кругова. Само се тиме — политичком антипатијом — може тумачити упадљиви мук стручне штампе и критике онога времена поводом његовог позоришног дебија.

Гадашња штампа: „Синђелић“, „Мали журнал“ и др, бележе премијеру само као протоколарну вест али без икакве критике или осврта. Највише што се могло наћи о премијери „Божијег суда на Мендином брду“ један је пасус из сумарног приказа позоришне сезоне у „Виделу“ од 4. VIII 1896, а који, дословно пренесен, гласи: „Једна од завршних представа била је „Божији суд на Мендином брду“ од М. Ибровца, која кад би се скупила, то јест збила, а драмски више обрадила, била би један од најбољих комада из народа. Играли су изврсно г.г. Миљковић и Тодоровић и г-ба Тодосићка“. И то је све.

Исцрпнију оцену даће, можда савремени читалац читајући ово дело јаке фарсичности, наглашеног морализма, питког, колоквијалног дијалога, типски обрађених ликова: како већ доликује, по тадашњим схватањима, комадима из народног живота. Таквим комадима, којих у књижевној баштини имамо леп, али не превелик број, и чија је драматуршка наивност истовремено и њихова највећа драж, додајемо још један частан наслов.

Зоран Раичевић

Библиотека
ДРАМСКА БАШТИНА

НОВА СЕРИЈА

Прво коло

Књига 1

Панга С. Срећковић
БОЈ НА ДУБЉУ

Књига 2

Милун Т. Ибровац
БОЖЈИ СУД НА МЕНДИНОМ БРДУ

Књига 3

Милорад Шапчанин
БОГОМИЈИ

Књига 4

Илија Вукићевић
ЛЕПА БУЛА

Књига 5

Живко М. Романовић
ПРОКОП

Издавач
Музеј позоришне уметности Србије
11000 Београд, Господар Јевремова 19

Одговорни уредник
Миодраг Букић, директор

Главни уредник
др Зоран Т. Јовановић

Приредно за објављивање
Зоран Раичевић

Коректор
Олга Марковић

Ликовно и техничко решење
Ново Чогурић

Штампа
ГИП „Нови дани“, Војводе Бране 13

Тираж: 500 примерака

Књига изашла из штампе:
августа 1994.

СР — Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

886.1/.2-22

ИБРОВАЦ, Милун Т.

Божји суд на Мендином брду : шала у три чина, по народном причању / Милун Т. Ибровац.
— Београд : Музеј позоришне уметности Србије,
1994 (Београд : Нови дани). — 66 стр. ; 16 см.
— (Библиотека Драмска бангтина).

Тираж 500. — Стр. 65—66: Милун Ибровац /
Зоран Раичевић.

ИД=29182220

Библиотека
ДРАМСКА БАШТИНА

Прво коло

Панта С. Срећковић
БОЈ НА ДУБЉУ

Милун Т. Ибровац
БОЖЈИ СУД НА МЕНДИНОМ БРДУ

Милорад Шапчанин
БОГОМИЛИ

Илија Вукићевић
ЛЕПА БУЛА

Живко М. Романовић
ПРОКОП